

A Torah Perspective on Political Action

עקידת יצחק בראשית שער כ (פרשת וירא)

אמנם ישוב הענין הזה כלו והתר ספקותיו הוא בשנשים לב אל מה שכתב החוקר בפרק י' מהמאמר הז' מספר המדות בהבדל אשר בין החוטא והרשע. כי החוטא אשר ענינו הוא בלתי כובש את יצרו הוא אשר התאווה בו לבד היא נפסדת אמנם שכלו אינו נפסד והרשע הוא שהתאווה והשכל בו נפסדים. אשר מזה יתחייבו עוד שני הבדלים גדולים. הא' שהרשע בלתי מתנחם לעולם מרעתו כי אין לו שכל שיעוררהו על זה כי גם הוא בעקר המרד. אמנם החוטא כאשר יעבור ההפעלות ההוא הגובר על שכלו הנה השכל ההוא ישוב לאיתנו ומתעצב ממעשהו ומעצבון ידיו. והשני כי החוטא ששכלו שלם אפשר לקבל רפואה כי יש התחלה בריאה ממנה יבא הבריאות. אמנם הרשע אין לו שום דבר ממנו יותחל הבריאות ולזה אין רפואה למחלתו כמו שנתבאר לו שם בא' ובח' מהמאמר הנזכר...

והרשע הוא דומה למדינה אשר בה דתות רעות תרגיל אותם. והנה באמת זה היה חטאת סדום ובנותיה כי הנה הם לא חטאו בחטא התאווה לבד כערים אשר יש להם חוקים ומצות טובים ועושים אינם אותם גם לא היה די להם בשהיו עיר פרוצה אין חומה משום דת ונמוס ישר אבל כבר נפסדה התחלתם בתכלית ההפסד עד אשר הקימו להם דברים רעים ומגונים לחוקים ומשפטים טובים וישרים וקבעו בהם מסמרים בקנסות ועונשים שלא יעברו מהם לעולם והעקר אשר שמו כל מגמתם הוא לשמור ממונם בתכלית השמירה ולזה בחרו באותה מדה של שלי שלי ושליך

בראשית פרשת וירא פרק יח

(כ) וַיֹּאמֶר יְקִיָּקָה זַעֲקֵת סֹדֶם וְעַמֶּרְהָ כִּי רַבָּה וַחֲטָאתָם כִּי כָבְדָה מְאֹד: (כא) אַרְדָּה נָא וְאַרְאֶה הַכְּצַעֲקָתָה הַבָּאָה אֵלַי עֲשׂוּ כְּלָה וְאִם לֹא אֲדַעָה:

רש"י בראשית י"ח:כ"א

ומפורש בחלק (בבלי סנהדרין ק"ט:): הכצעקתה – צעקת ריבה אחת שהרגו מיתה משונה על מזון שנתנה לעני.

מסכת סנהדרין ק"ט:

הויה ההיא רביתא דהות קא מפקא ריפתא לעניא בחצבא איגלאי מלתא שפיוה דובשא ואוקמוה על איגר שורא אתא זיבורי ואכלוה והיינו דכתיב {בראשית י"ח:כ'} "ויאמר ה' זעקת סדום ועמורה כי רבה" ואמר רב יהודה אמר רב על עיסקי ריבה.

בראשית פרשת וירא פרק יח

(כב) וַיִּפְּנוּ מִשָּׁם הָאֲנָשִׁים וַיֵּלְכוּ סֹדֶמָה וְאַבְרָהָם עֹדֵנוּ עֹמֵד לִפְנֵי יְקִיָּקָה:

ספורנו בראשית י"ח:כ"ב

ויפנו משם האנשים... ואברהם עודנו עמד – אף על פי שהמלאכים אשר שלח להשחית כבר הגיעו לסדום, מכל מקום אברהם עודנו עומד לבקש רחמים וללמד זכות, כאמרם זכרונם לברכה: אפילו חרב חדה מונחת על צוארו של אדם אל ימנע עצמו מן הרחמים (ברכות י'). וכן בחייבי מיתות אמרו: מחזירים אותו אפילו ארבע וחמש פעמים ובלבד שיש ממש בדבריו (סנהדרין מ"ד:).

מסכת ראש השנה י"ט.

שגזרה מלכות הרשעה שמד על ישראל שלא יעסקו בתורה, ושלא ימולו את בניהם, ושיחללו שבתות. מה עשה יהודה בן שמוע וחביריו? הלכו ונטלו עצה ממטרוניא אחת שכל גדולי רומי מצויין אצלה. אמרה להם: בואו והפגינו בלילה. הלכו והפגינו בלילה, אמרו: אי שמים! לא אחיכם אנחנו, ולא בני אב אחד אנחנו, ולא בני אם אחת אנחנו? מה נשתנינו מכל אומה ולשון שאתם גוזרין עלינו גזירות קשות! וביטלום.

מסכת מעילה י"ז. - י"ז:

שפעם אחת גזרה מלכות הרשעה גזרה שלא ישמרו את השבת ושלא ימולו את בניהם ושיבעלו את נדות... אמרו מי ילך ויבטל הגזרות. ילך ר' שמעון בן יוחאי שהוא מלומד בנסים, ואחריו מי ילך ר"א בר ר' יוסי. אמר להם רבי יוסי ואילו היה אבא חלפתא קיים יכולין אתם לומר לו תן בנך להריגה אמר להם ר' שמעון אילו היה יוחאי אבא קיים יכולין אתם לומר לו תן בנך להריגה. אמר להו רבי יוסי אנא אזלין

הפרדס שנת נ חוברת י עמ' 3**עמדת אגודת הרבנים בענין הפגנות למען יהודי רוסיה**

**פתקשר לשמועות שונות, שאגודת הרבנים בארה"ב וקנדה שינתה את עמדתה
עד כה, ביחס להפגנות נגד ברית המועצות, מצאאים אנו לחובה להבהיר כדלקמן:**

**1) אגודת הרבנים מסיפה להחזיק בעמדתה שנקבעה על ידי גדולי החרד
המפורסמים ביותר, ובראשם הגר"א קופלר זצ"ל וגדולי ארץ ישראל, שלא לקחת חלק
פעיל במבצעים ופעולות מסויימים שחושבים כי עלידם יעזרו ליהדות רוסיה. עד כמה
שתחיה כזונתם של כל הדיבורים והמעשים של הארגונים השונים לטובת היהודים
ברוסיה, איננו יכולים, בכל זאת, לחסכים תמיד לכל השיטות והדיבורים העלולים
לגרזם ח"ץ לתוצאות מסוכנות.**

**אנו כולנו חוזרים בדאגה לגורל יהדות רוסיה, ואנו עושים הכל באמצעים
תורתיים כדי להביא הצלה והקלה ליהדות רוסיה.**

**2) מצער הדבר שחשתמשו במכתב כללי שלי, שבו אני כותב שכל היהודים
שפוועלים למען כלל ישראל לשם שמים בכל ארץ שהיא, יבורכו על כך משמים.**

הרב משה פיינשטיין. נשיא אגודת הרבנים

הפרדס - נ / הפרדס / עמוד 289
הודפס מאתר אוצר החכמה

שו"ת בני בנים ב:נא (הרב יהודה הרצל הנקין)

ומה ששאלת על שאחד מארגוני הרבנים בארצות הברית פרסם איסור להפגין בשם הגר"מ פייגשטיין ז"ל ואילו ארגון רבנים אחר תמך בהפגנה לפי מה שאמר להם בשעתו הגר"ד סולובייציק שליט"א הנה לע"ד כיון שענין ההפגנות נלמד מהגמרא ורק צריך לבדוק לפני כל הפגנה האם תצמח ממנה תועלת או לא כמו שכתבתי לכן הוא ענין במציאות ואין סומכים על מה שאמרו בו לפני עשר שנים כי הרבה נשתנה מאז

בראשית פרשת וירא פרק כ

(ט) וַיִּקְרָא אַבְיִמֶלֶךְ לְאַבְרָהָם וַיֹּאמֶר לוֹ מָה עָשִׂיתָ לָנוּ וְמָה חָטַאתָ לָךְ כִּי הִבַּאתָ עָלַי וְעַל מַמְלַכְתִּי חֲטָאָה גְדֹלָה מֵעַשִׂים אֲשֶׁר לֹא יַעֲשׂוּ עֲשִׂיתָ עִמָּדִי: (י) וַיֹּאמֶר אַבְיִמֶלֶךְ אֵל אַבְרָהָם מָה רָאִיתָ כִּי עָשִׂיתָ אֶת הַדָּבָר הַזֶּה: (יא) וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם כִּי אָמַרְתִּי רַק אֵין יִרְאתָ אֱלֹהִים בַּמָּקוֹם הַזֶּה וְהִרְגוּנִי עַל דְּבַר אִשְׁתִּי:

רד"ק שם

ויאמר – אחר שתפשהו באשר עשה כי לא כדין עשה, שאל לו שיאמר לו מפני מה עשה זה מה ראה, כי אי אפשר לאדם כמהו לעשות דבר כזה בלא טעם.

ספורנו בראשית כ':י"א

רק אין יראת אלהים במקום הזה – אין מורא מלכות. כי אמנם סרני פלשתים לא היו מלכים גמורים נוראים בעם, כמו שהורה גלית, באמרו "הלוא אנכי הפלשתי, ואתם עבדים לשאול" (שמואל א י"ז:ח').

משנה אבות א':י'

(י) שִׁמְעִיָּה וְאַבְטָלְיוֹן קִבְּלוּ מֵהֶם. שִׁמְעִיָּה אוֹמֵר, אֶהֱבֵ אֶת הַמְּלָאכָה, וְשָׂנֵא אֶת הַרְבָּנוּת, וְאֵל תִּתְּוֹדַע לְרִשׁוּת.

רש"י שם

ואל תתודע לרשות – שאין מקרבין לו לאדם אלא לצורך עצמן.

משנה אבות ה':

(י) אַרְבַּע מִדּוֹת בְּאָדָם. הָאוֹמֵר שְׁלִי שְׁלִי וְשִׁלְךָ שְׁלִי, זֶה מִדַּה בִּינוּנִית. וַיֵּשׁ אוֹמְרִים, זֶה מִדַּת סְדוּם. שְׁלִי שְׁלִי וְשִׁלְךָ שְׁלִי, עִם הָאֶרֶץ. שְׁלִי שְׁלִי וְשִׁלְךָ שְׁלִי, חֲסִיד. שְׁלִי שְׁלִי וְשִׁלְךָ שְׁלִי, רָשָׁע.

ר' עובדיה מברטנורא אבות ה':

שלי שלי ושלק שלי. איני רוצה להנותך, והלואי שלא תהנה אותי: ויש אומרים זו מדת סדום. קרוב הדבר לבא לידי מדת סדום, שמתוך שהוא רגיל בכך, אפלו בדבר שחברו נהנה והוא אינו חסר לא ירצה להנות את חברו, וזו היתה מדת סדום, שהיו מתכוננים לכלות הרגל מביניהם, ואף על פי שהיתה הארץ רחבת ידיים לפנייהם ולא היו חסרים כלום:

Although the motives of politicians are not always clear, the Torah does not want us to only be focused on our own daled amos. A Jew must always be a giver, and not be satisfied with personal success. Similarly, in the realm of politics, American Jews cannot sit back comfortably while there are other Jews who can benefit from our actions and voices.